

2. Fra forskellige Handels- og Grundejerforeninger i København og paa Frederiksberg om, at de for Handel med Landvæsenprodukter gældende Undtagelsesbestemmelser maa blive ophævede. (Indbragt den 2. Februar 1910 ved 2den Landstingsmand for 1ste Kreds, *Holger Petersen*).

Andragendet er saalydende:

Medens det allerede i Forordning 13. Februar 1775 af Hensyn til de paa Stedet bosiddende næringsdrivende Borgere og til de med Omløben med Varer paa mange Punkter forbundne Ulemper blev forbudt alle og enhver at omrejse med Kram-, Handels-, Galanteri- eller Haandværksvarer paa Landet eller i Købstæderne for at falbyde dem, og medens det endnu er den almindelige Regel, — bortset fra Torve- og Markedshandel — at Handel med Varer skal ske fra de handlendes Side fra Butik, Værksted, Fabrik, Kontor eller lignende Forretningssted, gælder i Henhold til Forordning 23. April 1845 og Næringsloven af 1857 særlige Regler for Forhandling af Landvæsenprodukter, disse taget i meget udvidet Forstand, idet de omfatte alle Naturelprodukter af Landbrug, Kreaturhold, Havedyrkning og Fiskeri samt alle Slags Skoveffekter og Tørv, selv om de have modtaget nogen Bearbejdelse, naar den ikke ligger udenfor Grænserne af Landbo- og Husflid; under saadanne bearbejdede Varer falder saaledes Smør, Ost, Gær, Hamp, saltet og røget Kød, Flæsk eller Fisk, Kalk, Tag- og Mursten samt almindeligt Pottemagerarbejder, medens de vigtigste, ikke bearbejdede Produkter af større Art jo er Mælk, Flæsk eller Fisk, Grøntsager og Frugt samt Blomster.

Disse for Landvæsenprodukter gældende Undtagelsesbestemmelser ere jo givne under ganske andre Samfundsforhold baade paa Land og i By, end der nu findes, idet specielt Erhvervsforholdene siden 1845 ere totalt forandrede. Medens saaledes Landboere vistnok i sin Tid havde ikke ringe Interesse i disse Bestemmelser, turde Forholdene nu være saa forandrede paa Landet med Hensyn til Afsætningsforhold, særlig paa Grund af Andelsvæsenets Udvikling og de talrige handlende, der efterhaanden have nedsat sig paa Landet, at Opretholdelsen af disse Undtagelsesbestemmelser neppe har nogen nævneværdig Betydning for den egentlige Landbostand, naar blot Reglerne om Torve og Markeder opretholdes. Endvidere have Forholdene i Købstæderne, hvad Butikshandelen angaar, været Genstand for en saa rivende Udvikling i den sidste Menneskealder særlig i København og paa Frederiksberg samt i de større Provinsbyer, at der af Hensyn til Byernes Forsyning med Landvæsenprodukter ikke kan skønnes at være nogen som helst Anledning til at opretholde de paagældende Undtagelsesbestemmelser. Derimod taler Hensynet til Byernes bosiddende og skatteydende Næringsdrivende i høj Grad for at ophæve Undtagelsesbestemmelser, der i saa høj Grad genere disse Næringsdrivende. En ikke ringe Del af disse som ved Startning af deres Forretning have haft Udgifter til Borgerskab og andre Etableringskostninger, og som aarlig maa tilsvare betydelige Beløb i Husleje, Skatter, Folkeløn o. s. v., skades i høj Grad i deres Næring ved den omløbende Handel med Landvæsenprodukter. Men dertil kommer, at den Omløben paa Gader og Stræder og i Husene med de vigtigste Livsformødenheder er i den skarpeste Modstrid med hele den hygiejniske Stræben i det moderne Samfund, med mange af de Regler, som Sundheds-, Politi- og andre Vedtægter overalt have indført for at betrygge Befolkningens — særlig ogsaa den opvoksende Slægts — Sundhed.

Forhandling af Fødevarer paa Gader eller rundt om i Husene foregaar under meget uheldige Forhold, og dertil kommer, at en ikke ringe Del af saadanne Varer er af en meget daarlig Kvalitet, ja sikker ofte, som ved Frugt, af en saadan Art, at Nydelsen er skadelig for Helbredet. Det maa i saa Henseende erindres, at det Publikum, der forsyner sig gennem Gadehandelen, til dels hører til den mest ubemidlede Del af Befolkningen, der saaledes ofte kommer til at købe en Del Næringsmidler til en tilsyneladende billig, men i Virkeligheden efter deres Kvalitet altfor dyr Pris. Dertil kommer endvidere, at en ikke ringe Del af denne Omløben med Varer sker gennem Børn, for hvis Udvikling saadan Virksomhed sikkert i mange Tilfælde er mindre heldig, saaledes f. Eks. med Hensyn til Mælkedrengene.

Omløben med Varer i Husene giver ogsaa jævnlig Adgang til Uorden i disse, paa Trappegange og andre Steder, forstyrrer Beboerne med den evige Kimen paa